

Posudek oponenta na disertační práci Mgr. Táni Dluhošové

„Literárne pole a literatura v ranom povojnovom období na Taiwane (1945-1949)“

Celkové hodnocení

Posuzovaná práce předkládá fundovaný a v mnoha ohledech nový pohled na taiwanskou literární a kulturně-politickou scénu druhé poloviny čtyřicátých let dvacátého století. Autorka práce zkoumá stav specifického taiwanského literárního pole v době, kdy taiwanská společnost a kultura procházely hlubokou proměnou vyvolanou ukončením japonské koloniální správy a procesem (znovu)začleňování ostrova pod čínskou sinizační správu.

Jádrem práce je analýza literárního pole v duchu definic a přístupů formulovaných Pierrem Bourdieu (čtení z dálky). Precedentem zvoleného přístupu jsou mimo jiné studie Michela Hockxe, v nichž jsou některé z Bourdieuho tezí východiskem představení čínské literární scény první poloviny dvacátého století.

V souladu s Bourdieuho přístupem autorka usiluje o co nejobektivnější zmapování jednotlivých komponent literárního pole a následně o charakterizaci pole jako celku. Práce je mimořádná tím, jak systematicky a pečlivě jednotlivé komponenty pole určuje a pojmenovává. Významnou součástí takto pojaté analýzy představuje rekonstrukce pozic jednotlivých aktérů dění na literárním poli za pomoci tzv. shlukové analýzy. Autorce se tak daří nejen mapovat vzájemnou příbuznost aktérů, ale prostřednictvím porovnání jednotlivých shluků také vysledovat dynamiku proměn dobového literárního pole.

Když autorka v druhé části analýzy představuje vybraná periodika a v nich uveřejňované úvahy o literatuře i texty literární povahy (čtení zblízka), výběr je na základě provedené analýzy literárního pole zvolen tak, aby zkoumané texty reprezentovaly čtyři odlišné proudy a dvě období, rozhraničená předělovým rokem

1947. Jednoznačným přínosem zvoleného přístupu je, že se autorka vyhýbá tomu, aby při výběru periodik a textů, jejichž obsah a styl následně podrobuje analýze, prováděla selekci, která by byla ovlivněna již předem vytvořenou představou o povaze dobového literárního diskursu a literární tvorby. Práce se tak kriticky vymezuje vůči existujícím interpretacím taiwanské literární scény daného období a polemizuje s převažujícím hodnocením této scény v současné taiwanské sekundární literatuře. Zvolený přístup ke studiu raně poválečné taiwanské literární scény umožňuje mimo jiné poukázat na rozpor mezi Ye Shitaovým pohledem na literaturu z konce čtyřicátých let a názory, které tato výrazná postava taiwanské literární scény zastávala v letech osmdesátých. Jak přesvědčivě argumentuje autorka práce, nadřazování pevninské literatury Májového hnutí taiwanské literatuře období japonské nadvlády je třeba interpretovat jako projev Ye Shitaova hledání vlivnější pozice v proměněné struktuře literárního pole druhé poloviny 40. let.

Jak to vyplývá z předložené analýzy taiwanského literárního pole, povaha konstituentů symbolického kapitálu ve sledovaném období svědčí o tom, že se jednalo o ranou fázi formování velmi specifického, omezeně autonomního a výrazně politického literárního pole. Práce přesvědčivě ukazuje, že literatura byla ve sledovaném období vnímána převážně instrumentálně: jako prostředek kulturní reintegrace, jako doklad historicky podmíněného „vlastenectví“, případně jako odkaz ke specifické (koloniální) historické zkušenosti Taiwanců. Autorce práce se rovněž daří ukázat souvislost mezi výraznější pozicí jednotlivých aktérů na literárním poli a jejich příslušností k mocenské struktuře či naopak opozicí vůči politické moci. V neposlední řadě je přínosem práce pozorování, podle něž výraznější pozici v dobovém literárním poli spíše než váha myšlenek a idejí zajišťovala kritičnost či kategoričnost, s níž byly tyto ideje předkládány.

Dílčí připomínky

Autorka opakovaně konstatuje, že první fázi poválečného období určovala především skutečnost, že se jednalo o počáteční stádium utváření kulturního a literárního pole. Zaměření na vznik „nového“ pole poněkud odsouvá do pozadí otázku souvislostí mezi nově se formující kulturně-literární scénou a kulturně-literární scénou předcházejícího období. Domnívám se, že kvalitu práce by zvýšil ucelenější nástin situace na literárním poli v období, které bezprostředně předcházelo sledovanému období.

Vzhledem k dominantní pozici japonštiny (a rovněž japonské kultury a vzdělávání) během předválečného a válečného období a rovněž vzhledem k přetrvávající existenci japonsko-jazyčných periodik (během první fáze poválečného období) a knih (vycházely ještě po roce 1947) se jeví jako důležitá otázka po obsahu a povaze této části dobového diskursu. Vystává tedy otázka, do jaké míry by doznala proměny podoba literárního pole zkoumaného období, pokud by byly podrobeny analýze diskuse a literární texty uveřejňované na stránkách japonsko-jazyčných (japonsko-čínsko-jazyčných) periodik.

Kulturní rekonstrukce Taiwanu, tak jak o ni usilovali zejména aktéři tzv. oficiální linie, operovala mimo jiné s odkazem Májového hnutí. V druhém oddílu analytické části práce jsou uváděny konkrétní případy ozvuků odkazu Májového hnutí v dobové debatě o literatuře i v literární tvorbě. Výpovědní hodnotu odkazů k „bodům“, „myšlenkám“ či „cílům Májového hnutí“ nicméně poněkud oslabuje absence bližšího vymezení myšlenkového a ideologického rozměru Májového hnutí a charakteristiky literární tvorby označované jako „literatura Májového hnutí“.

Závěrečné hodnocení

Jednotlivé části práce jsou velmi dobře propojeny koncepčně, autorka prokazuje, že je pečlivou a pozornou badatelkou s velmi dobrou znalostí relevantní metodologie. Disertační práci Mgr. Táni Dluhošové považuji za mimořádně zdařilou a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze 22. dubna 2013

Dušan Andř